

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія»

Загальний обов'язковий освітній компонент
за освітньо-професійною програмою
«Аудит пожежної та техногенної безпеки»
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 26 «Цивільна безпека»
за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»

Рекомендовано кафедрою соціальних і
гуманітарних дисциплін на 2022-2023
навчальний рік.

Протокол від «22» червня 2021 року
№ 13

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Філософія»

2021 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання з навчальної дисципліни «Філософія» суттєві для формування розумової здатності здобувачів освіти. Засвоєння даної дисципліни розвиває мислення й пам'ять, допомагає структурувати набутий у процесі навчання досвід, узагальнювати й виділяти головне, доводити й аргументувати, чітко й послідовно формулювати власні позиції. Застосування філософських знань розвиває волю до культури та надає розуміння цінності навчання.

Побудова курсу філософії базується на опрацюванні ідей та положень для оволодіння навиками аналізу, узагальнення й аргументації.

Особливість курсу «Філософія» – в її **основоположному значенні як дисципліни класичної університетської освіти**. Філософія є **дидактичним засобом формування особистості**.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Рябініна Олена Володимирівна, професор кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін соціально-психологічного факультету, доктор філософських наук, професор.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 416. Робочий номер телефону – (057) 707-34-78.
E-mail	evryabinina@gmail.com
Наукові інтереси	1)сутнісні характеристики мислення; 2)феноменологія духовно-теоретичного досвіду; 3)цифрові практики, онтологія віртуального буття
Професійні здібності	1)доктор філософських наук, автор наукових праць з феноменології свідомості; з теми впливу екранної культури на соціально-психологічний вимір буття; 2)професор по кафедрі соціальних і гуманітарних дисциплін – рівень викладання навчального курсу; 3)багатий досвід навчання здобувачів вищої освіти, керівництва студентськими науковими роботами з імплементацією філософських знань; 4)керівництво дослідженнями кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін (теми: ціннісні орієнтації молоді, інформаційна культура студентів; екологія і спосіб життя молоді) впродовж 14 років
Наукова діяльність за освітнім компонентом	1.Філософія. Підручник для здобувачів вищої освіти/ авт. кол. Під ред. Рябініної О.В. і Юрченко Л.І. – Х.: НУЦЗ України. – 2021. – 296 с. 2.Рябініна О.В., Коваленко І.І. Простір <i>НОМО VIRTUALIS</i> і пост-цифрова естетика музики. – К.:

	Вісник Національної Академії керівних кадрів культури і мистецтва. – 2018. – Вип. 4. – С. 214 – 221
	3.Ryabinina, Olena; Trynyak, Maya; Kovalenko, Inna; Kalnytskyi, Eduard y Kharlamov, Mykhailo. Postdigital practice and spatial specificity of music. Revista Inclusiones Vol: 8 num 1 (2021): 229-240
	4.Ryabinina, Olena; Kovalenko, Inna y Nesterenko, Ksenia. Metamorphoses of historicity in modern culture. Revista Notas Históricas y Geográficas, número 26, Enero-Junio 2021. pp. 189-207.

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться відповідно до затвердженого розкладу. В електронному вигляді розклад викладено на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щопонеділка з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 416. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета навчальної дисципліни «Філософія» – формування світогляду, знань щодо закономірностей буття світу, людини та соціуму з урахуванням специфіки віртуальної реальності та глобальної цивілізації.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна
Статус дисципліни	обов'язкова загальна
Рік підготовки	1 курс
Семестр	1
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	8
- практичні заняття (годин)	
- семінарські заняття (годин)	2
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсова робота (годин)	-
- інші види занять (годин)	-

- самостійна робота (годин)	90
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль	екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Для успішного навчання необхідне опанування дисципліни «Історія та культура України»

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Аналізувати і прогнозувати суспільні явища й процеси, знати нормативно-правові засади забезпечення пожежної безпеки, питання правового регулювання забезпечення пожежної безпеки об'єктів і територій.	ПРН03.
Пояснювати процеси впливу небезпечних чинників пожежі на навколишнє середовище; застосовувати теорії захисту людини, моральних цінностей і довкілля від впливу небезпечних чинників пожежі, знання математичних та природничих наук у сфері професійної діяльності	ПРН04.

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та спеціальні)	ЗК, СК
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗКЗ

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

Модуль 1. Основи теоретичної філософії

Тема 1.1. Філософія як світогляд.

Тема 1.2. Проблема буття у філософії

Тема 1.3. Метод у філософії. Вчення про розвиток

Тема 1.4. Свідомість

Тема 1.5. Мислення та мова. Логічні форми мислення

Тема 1.6. Філософська теорія пізнання

Модуль 2. Основи практичної філософії

Тема 2.1. Людина у філософії. Сенс життя і свобода волі

- Тема 2.2. Соціальні відносини. Суспільство. Особистість
 Тема 2.3. Цивілізація і прогрес. Глобальні проблеми сучасності
 Тема 2.4. Наука і техніка в сучасному світі
 Тема 2.5. Культура як реальність людини

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінар- ські) заняття	лабора торні (інші види)	само- стійна робота	модульна контрольна робота
2- й семестр						
Модуль 1						
Тема 1.1.	10	2	0	0	8	
Тема 1.2.	7		0	0	7	
Тема 1.3.	10	2	0	0	8	
Тема 1.4.	7		0	0	7	
Тема 1.5.	7		0	0	8	
Тема 1.6.	8		0	0	7	
Разом за модулем 1	49	4	0	0	45	
Модуль 2.						
Тема 2.1.	9	2	0	0	7	
Тема 2.2.	7		0	0	7	
Тема 2.3.	7		0	0	7	
Тема 2.4.	9	2	0	0	7	
Тема 2.5.	9		2	0	7	
Разом за модулем 2	41	4	2	0	35	На семінарі
Разом	90	8	2	0	80	

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти
Засоби оцінювання

Засобами оцінки результатів навчання є екзамен, модульні контрольні роботи, усні й письмові опитування на семінарських заняттях. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінки за рейтинговою шкалою ЄКТС і 4-бальною шкалою.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль має форму усного і письмового опитування, в тому числі модульних контрольних робіт.

Підсумковий контроль у формі екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	2	0	0
	семінарські заняття	0	0	0
	практичні заняття*	0	0	0
	модульний контроль*	0	30	30
Разом за модуль 1				30
Модуль 2	лекції	2	0	0
	семінарські заняття	1	2	2
	практичні заняття*	0	0	0
	модульний контроль*	0	30	30
Разом за модуль 2				32
Індивідуальна самостійна робота				8
Разом за поточний контроль				70
II. Підсумковий контроль (екзамен)*				30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

* – види навчальних занять та контрольні заходи для обов'язкового виконання.

Поточний контроль

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському занятті:

2 бали – здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, аргументує судження, наводить приклади;

1 бал – здобувач виявляє часткове/формальне знання, відповідь нечітка;

0 балів – здобувач утруднюється відповісти, знання не виявлені.

Викладач оцінює повноту і послідовність відповіді, вміння працювати з текстами філософії та рівень загально-навчальних умінь.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт:

30 балів – відповіді правильні, продуктивні (синтетичні судження), з прикладами та посиланнями на літературу;

25 балів – відповіді правильні, репродуктивні (аналітичні судження), не відсилають до літератури з теми, приклади шаблонні;

20 балів – відповіді формальні, можливі пробіли, приклади запозичені;

15 балів – відповіді з фактичними/логічними заблудженнями, вимога розкрити на прикладах матеріал питання викликає утруднення;

10 балів – відповіді зверхні, 2 з 3 пунктів, без теоретизування/підмінене побутовою риторикою;

5 балів – відповідь на 1 пункт запозичена з джерел і без прикладів;

0 балів – відповіді відсутні або цілковито неспроможні.

Модульна контрольна робота у формі аудиторного письмового викладу матеріалу залікового модуля оцінюється за критеріями засвоєння положень і оперування цими знаннями в розгляді філософської та професійної тематики. Зміст контрольних питань розподіляється за варіантами (три питання кожен).

Перелік питань для модульного контролю:

Модуль 1.

1. Поняття світогляду. Історичні форми світогляду
2. Філософія як світогляд.
3. Специфіка філософського знання.
4. Філософський метод.
5. Філософська система.
6. Проблема буття в філософії. Історичні трансформації категорії буття
7. Віртуальне буття людини
8. Діалектика, її логічна основа та історичні форми.
9. Закон єдності та боротьби протилежностей
10. Закон переходу кількісних змін у якісні

11. Закон заперечення заперечення
12. Синергетика, її опорні положення
13. Матеріальне та ідеальне. Психічне та фізичне.
14. Проблема походження свідомості.
15. Психофізична проблема і філософський зміст
16. «Важка проблема» свідомості, її специфіка і значення в науковому пізнанні
17. Історичне становлення категорії свідомості: основні етапи
18. Поняття мислення
19. Ваша позиція щодо взаємної представленості мислення й мови
20. Нерелективні чинники мислення (перелічити й навести приклади)
21. Базові операції мислення (розумові дії)
22. Поняття мови. Різновиди мов
23. Логіка: розкрити загальноприйняті значення терміну
24. Поняття як форма мислення.
25. Судження. Різновиди суджень і типи відношень між судженнями
26. Структура простого судження. Схарактеризувати основні та додаткові терміни судження.
27. Умовивід: особливості будови
28. Індуктивний умовивід і умовивід за аналогією. Дати аналіз і приклади
29. Дедуктивний умовивід. Категоричний силогізм. Дати аналіз і приклади
30. Закон тотожності. Дати аналіз і приклади
31. Закон несуперечності. Дати аналіз і приклади
32. Закон виключеного третього. Дати аналіз і приклади
33. Закон достатньої підстави. Дати аналіз і приклади
34. Аналіз процесу пізнання. Що значить – знати.
35. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
36. Знання і віра. Розкрити їх взаємозв'язок
37. Проблема істини (об'єктивності знання): основний зміст
38. Поняття про абсолютну й відносну істину
39. Поняття про заблудження. Види заблуджень у логіці
40. Критерії істинності знання у філософії та науці
41. Наукові і філософські методи: спільне та відмінне
42. Емпіричне та теоретичне знання, їх особливості та взаємозв'язок
43. Потракувати вислів: «Практична істинність наукової абстракції»
44. Різновиди знання та пізнання в світлі переваги наукових знань.
45. Етапи наукового пізнання: проблема – гіпотеза – емпіричний етап – теорія
46. Періодизація науки та перспективи її розвитку
47. Штучний інтелект як науковий продукт. Набутки та виклики доби штучного інтелекту

Модуль 2.

1. Філософська спрямованість пізнання людини
2. Тема життя та смерті. Образ душі як сутності людини
3. Проблема сенсу життя людини. Спосіб життя та система цінностей
4. Проблема свободи волі
5. Основні культурно-історичні «портрети» людини (античний світ, європейське середньовіччя, Ренесанс, Новий час)
6. Концепція біо-соціальної природи людини. Антропосоціогенез
7. «Магія мозку» за Н.П. Бехтеревою. Сформулюйте своє ставлення до її набутків.
8. Що таке «не редукований матеріалізм» Д.Дубровського і в чому його незбіг із антропосоціогенезом?
9. Розкрийте соціальний підхід до природи людини на прикладі Загорського експерименту. Чи вважаєте Ви його вичерпним щодо даної проблеми
10. Поняття суспільства. Проблема підвалин людської спільноти. Типи спільноти
11. Сутність соціального відношення. Типи соціальних відносин.
12. Суспільство як орган перетворення природи: досягнення й ризику.
13. Поняття про суспільне виробництво, його структура
14. Історичні типи прогресу.
15. Суспільно-економічна періодизація історії
16. Класи або страти? Яку ідею структури суспільства Ви поділяєте?
17. Поняття особистості. Соціалізація й інтеріоризація особистості.
18. Поняття цивілізації.
19. Сутність техніки. Система «людина – техніка» та її розвиток.
20. Основні характеристики постіндустріального суспільства. Примат інформаційних технологій
21. В чому полягає кіборгізація соціальності й суб'єкта? Наведіть приклади
22. Поняття ноосфери в теорії В.Вернадського
23. Сформулюйте поняття культури у Вашому розумінні. На чому базується виникнення й відтворення культури?
24. Поясніть різну цільову спрямованість технології та художньої творчості
25. Поняття релігійності. Схарактеризуйте специфіку релігійного досвіду
26. Релігія як явище загальнолюдської культури. Дух та інституція в сфері релігії
27. Архаїчні вірування: анімізм, тотемізм, фетишизм і магія
28. Міф архаїчний та сучасний. Наведіть приклади
29. Національно-державні релігії. Спільність і відмінність язичницьких пантеонів
30. Світові релігії: назвіть по п'ять характерних ознак кожної з них
31. Мораль і моральність. Проведіть відмінність між термінами та їх змістовним наповненням

32. Що таке совість і яка її природа (соціальна, духовна, ментальна). Чи у всіх є совість? Спробуйте пояснити явище безсовісної поведінки
33. Висловіть власне судження про гендерні, сімейні, соціальні негаразди, що позначаються термінами: «аб'юз» («газлайтінг», «неглект»). Яка базова нестача провокує поведінку такого типу
34. Насильство в сімейних відносинах, його прояви та суспільна небезпека
35. Дайте власний варіант пояснення насильства як патології сім'ї, соціуму – це одвічні чи сучасні явища?
36. Чи пов'язаний феномен неповної сім'ї з базовою нестачею моральності особистості?
37. Які характеристики сучасної сім'ї Ви вважаєте факторами ризику щодо морального виховання дітей?
38. Розкрийте поняття образу. Образ як чуттєво обумовлена форма мислення та художній образ
39. Поясніть вислів І.Канта «зацікавлена незацікавленість» щодо природи естетичного відношення
40. Мистецтво як творчість. Види мистецтва. Чи маєте улюблений вид мистецтва

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

- 8 балів – завдання виконане самостійно з опрацюванням літератури;
- 6 балів – виконане в повному обсязі, але бракує самостійних міркувань і аргументації наведених прикладів;
- 3-2 бали – виконане частково, матеріал некритично запозичений з сайтів Інтернет;
- 1-0 балів – не виявляє знання навчального матеріалу/робота не виконана.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка виявляє вміння оперувати навчальним матеріалом в аналізі філософської й професійної тематики. Викладач оцінює рівень загально-навчальних умінь і мотивації навчання (професійно значимої тематики міркувань здобувача).

Орієнтовна рекомендована тематика реферативних завдань для індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Розум і еволюція
2. Що таке творчість, обдарованість, геніальність
3. Цифрові арт-практики: їх особливості, переваги й проблеми
4. Віртуальна реальність – локальна чи тотальна. Ознаки віртуального
5. Ролі чоловіка і жінки в сім'ї. В чому цінність сім'ї
6. Причини вступу у шлюб. Чи завжди обов'язково одружуватись?
7. Що таке любов
8. Як Ви розумієте реальність Бога

9. Поясніть переважну популярність музики та звукового дизайну серед видів художньо-творчої діяльності

2. Практичні завдання:

2.1. Судження атрибутивні, екзистенціальні, з відношеннями – приклад та його аргументація

2.2. Загально-ствердні, загально-заперечні, частково ствердні, частково заперечні судження – навести приклад з його аргументацією

2.3. Приклади контрарних та контрадикторних суджень, аргументація

2.4. Які терміни судження обумовлюють його частковий чи загальний характер? Ствердну чи заперечну спрямованість?

2.5. Наведіть приклади сполучення суджень, кон'юнкції, диз'юнкції з їх аргументацією

2.6. Розкрийте закон зворотно-пропорційного зв'язку обсягу і змісту поняття, наведіть приклади

2.7. Наведіть та поясніть 2 приклади закону тотожності

2.8. Наведіть та поясніть 2 приклади закону несуперечності

2.9. Наведіть та поясніть 2 приклади закону виключеного третього

2.10. Наведіть та поясніть 2 приклади закону достатньої підстави

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль сформованості компетентностей здобувачів та результатів навчання з дисципліни «Філософія» у формі екзамену, усного або в системі OpenTest-2 (див. контент в опції за рубрикою «Освітня діяльність» на сайті НУЦЗ України). Форма екзамену визначається вибором викладача та особливостями поточного режиму навчання здобувачів вищої освіти.

Оцінка програмних результатів навчання враховує сумарні бали оцінок за виконання модульних контрольних робіт, індивідуальних завдань, роботи на семінарських заняттях, але передусім відображає фактичний рівень знань, виявлених екзаменаційною процедурою.

Перелік питань для підготовки для екзамену:

1. Поняття світогляду. Історичні форми світогляду
2. Філософія як світогляд.
3. Специфіка філософського знання.
4. Філософський метод.
5. Філософська система.
6. Проблема буття в філософії. Історичні трансформації категорії буття
7. Віртуальне буття людини
8. Діалектика, її логічна основа та історичні форми.
9. Закон єдності та боротьби протилежностей
10. Закон переходу кількісних змін у якісні
11. Закон заперечення заперечення

12. Синергетика, її опорні положення
13. Матеріальне та ідеальне. Психічне та фізичне.
14. Проблема походження свідомості.
15. Психофізична проблема і філософський зміст
16. «Важка проблема» свідомості, її специфіка і значення в науковому пізнанні
17. Історичне становлення категорії свідомості: основні етапи
18. Поняття мислення
19. Ваша позиція щодо взаємної представленості мислення й мови
20. Нерелективні чинники мислення (перелічити й навести приклади)
21. Базові операції мислення (розумові дії)
22. Поняття мови. Різновиди мов
23. Логіка: розкрити загальноприйняті значення терміну
24. Поняття як форма мислення.
25. Судження. Різновиди суджень і типи відношень між судженнями
26. Структура простого судження. Схарактеризувати основні та додаткові терміни судження.
27. Умовивід: особливості будови
28. Індуктивний умовивід і умовивід за аналогією. Дати аналіз і приклади
29. Дедуктивний умовивід. Категоричний силізм. Дати аналіз і приклади
30. Закон тотожності. Дати аналіз і приклади
31. Закон несуперечності. Дати аналіз і приклади
32. Закон виключеного третього. Дати аналіз і приклади
33. Закон достатньої підстави. Дати аналіз і приклади
34. Аналіз процесу пізнання. Що значить – знати.
35. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
36. Знання і віра. Розкрити їх взаємозв'язок
37. Проблема істини (об'єктивності знання): основний зміст
38. Поняття про абсолютну й відносну істину
39. Поняття про заблудження. Види заблуджень у логіці
40. Критерії істинності знання у філософії та науці
41. Наукові і філософські методи: спільне та відмінне
42. Емпіричне та теоретичне знання, їх особливості та взаємозв'язок
43. Потракувати вислів: «Практична істинність наукової абстракції»
44. Різновиди знання та пізнання в світлі переваги наукових знань.
45. Етапи наукового пізнання: проблема – гіпотеза – емпіричний етап – теорія
46. Періодизація науки та перспективи її розвитку
47. Штучний інтелект як науковий продукт. Набутки та виклики доби штучного інтелекту
48. Філософія людини, її призначення та головні риси
49. Тема життя та смерті у духовному досвіді людства. Образ душі як вічної сутності людини
50. Проблема сенсу життя людини. Спосіб життя та система цінностей

51. Проблема свободи волі. Свобода у контексті історичного прогресу.
52. Основні культурно-історичні «портрети» людини (античний світ, європейське середньовіччя, Ренесанс, Новий час)
53. Соціальна природа й біо-соціальна сутність людини. Антропогенез
54. Еволюційна епістемологія, її основні категорії та підвалини. Теорія культургенезу і її спорідненість із концептом «вроджених ідей»
55. «Магія мозку» за Н.П. Бехтеревою. Сформулюйте своє ставлення до її набутків.
56. Що таке «не редукований матеріалізм» Д.Дубровського і в чому його незбіг із антропосоціогенезом? Чия позиція вірна – Д.Дубровського чи Е.Ільєнкова?
57. Покажіть доводи соціальної природи людини на прикладі Загорського експерименту. Чи повністю він розкриває таїну походження людини
58. Поняття суспільства. Проблема підвалин людської спільноти. Типи спільноти за її соціальною зрілістю
59. Сутність соціального відношення. Типи соціальних відносин.
60. Суспільство як орган перетворення природи: досягнення й ризики.
61. Поняття про суспільне виробництво, його структура
62. Історичний процес. Періодизація історії за типами прогресу.
63. Суспільно-економічна періодизація історії
64. Класи або страти? Яку ідею структури суспільства Ви поділяєте?
65. Поняття особистості: філософський і психологічний підходи.
66. Історичність. Соціокультурний тип особистості.
67. Соціалізація й інтеріоризація особистості.
68. Свобода і відповідальність, їх взаємозв'язок.
69. Поняття цивілізації.
70. Поняття про техніку. Система «людина – техніка» та її розвиток.
71. Основні характеристики постіндустріального суспільства. Примат інформаційних технологій
72. В чому полягає кіборгізація соціальності й суб'єкта? Наведіть приклади
73. Поняття ноосфери в контексті теорії В.Вернадського
74. Сформулюйте поняття культури у Вашому розумінні. Який критерій Ви вважаєте доцільним щодо творення культури: діяльність людини та прогрес суспільства; цінності й символи; утворення осередків життя?
75. Становлення культури. Поясніть недоцільність терміну «розвиток» щодо культурно-історичного процесу
76. Поясніть різну цільову спрямованість культури та цивілізації, філософії та науки, технології та художньої творчості
77. Поняття релігійності. Схарактеризуйте специфіку релігійного досвіду в опорі на поняття «нумінозне»
78. Релігія як явище загальнолюдської культури. Поясніть погляд на релігію як «служу двох володарів» у К.Юнга

79. Архаїчні вірування: анімізм, тотемізм, фетишизм. Їх зв'язок із магією в контексті міфологічного типу мислення
80. Міф архаїчний та сучасний. Наведіть приклади сучасної нео-архаїки
81. Національно-державні релігії. Спільність і відмінність язичницьких пантеонів
82. Світові релігії: назвіть по п'ять характерних ознак кожної з них
83. Мораль і моральність. Проведіть відмінність між термінами та їх змістовним наповненням
84. Що таке совість. Звідки вона походить? Спробуйте пояснити явище безсовісної поведінки деяких людей у спосіб соціальної, духовної або культур-генетичної природи совісті. Яка позиція Вам ближче і чому
85. Феномени соціопатії та психопатії: спробуйте знайти пояснення
86. Висловіть власне судження про явища, що позначаються термінами: «аб'юз» («газлайтінг», «неглект»), «нарцис»? Спробуйте віднайти базову нестачу, що зумовлює таке поведіння людини у відносинах
87. Насильство в сімейних відносинах, його прояви та суспільна небезпека
88. Дайте власний варіант пояснення насильства як патології сім'ї, соціуму – це одвічні чи сучасні явища?
89. Чи пов'язаний феномен неповної сім'ї з базовою нестачею моральності особистості?
90. Які характеристики сучасної сім'ї Ви вважаєте факторами ризику щодо моральнісного виховання дітей?
91. Розкрийте поняття образу. Спробуйте дати розрізнення психологічних термінів «перцептивний образ» і «вторинний образ». Образ як чуттєво обумовлена форма мислення
92. Схарактеризуйте художній образ як оформлення естетичного ставлення. Що таке естетичне? Поясніть вислів І.Канта «зацікавлена незацікавленість»
93. Мистецтво як творчість. Види мистецтва. Чи поділяєте Ви ієрархію мистецтв за Г.Гегелем? Чи маєте улюблений вид мистецтва

Політика викладання навчальної дисципліни

1. У пріоритеті високий рівень пізнавальної активності та культури мислення, внутрішня мотивація досягнення компетентностей і результатів навчання, що виявляється в професійно орієнтованому застосуванні знань з філософії, спроможність до світоглядної позиції, академічна коректність.

2. Від здобувачів освіти вимагається підготовленість до семінарських занять з опрацюванням літератури, якісне і своєчасне виконання завдань.

3. Особлива увага до виконавської дисципліни, академічного етикету та доброчесності. Здобувач освіти повинен у процесі спілкування з викладачем й аудиторією виявляти культуру поведінки, повагу до іншої думки. Здобувачі повинні діяти відповідно до політики НУЦЗ України щодо академічної доброчесності.

4. Використання мобільних пристроїв на заняттях з дозволу викладача

для забезпечення цифрових технологій навчання (тестів у системі OpenTest-2, MentiMeter, демонстрації презентацій, входу за посиланням у вказані викладачем електронні документи, і т.ін).

5. Здобувач освіти має право дізнатися у викладача бальні оцінки своєї успішності й вести паралельний моніторинг накопичуваних балів. Зворотний зв'язок, наданий викладачеві, доцільний також у формі відгуку здобувача про якість викладання і застосовність знань. Викликають інтерес і враховуються побажання й пропозиції здобувачів щодо тематичного наповнення навчання, технологій і форм подачі навчального контенту.

Рекомендовані джерела інформації

Література Базова

1. Освітньо-професійна програма «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 261 «Пожежна безпека» в галузі знань 26 «Цивільна безпека». Харків.: НУЦЗУ, 2021. 41 с.
2. Філософія: підручник для здобувачів вищої освіти /авт. кол.; за ред. О.В. Рябініної, Л.І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 296с. (30 прим.)
3. Жеребкін В.Є. Логіка: Підруч. — 6-те вид., стер. — К. : Т-во "Знання", КОО, 2003 (29 прим.)
4. Подольська Є.А Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене – К. : Центр навчальної літератури, Інкос, 2006. (1 прим.)
5. Причепій Є.М. Філософія: Підручник / Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль. — 2-ге вид., випр. і доп. — К. : Академвидав, 2007. (1 прим.)

Допоміжна

6. Історія світової культури./за ред. Л.Т. Левчук, В.І. Панченко, та ін. – К.: Либідь, 2018. (1 прим.)
7. Етика. Навч. посібник / Ред. В.О. Лозовий. – К: Юрінком. – 2002 (2 прим.)
8. Каріков С.А. Філософія. Розділи: Філософська антропологія, соціальна філософія, філософія культури: навчальний посібник. – Х. : НУЦЗУ, 2011. (111 прим.)

Інформаційні ресурси

<http://www.social.org.ua/>
<http://www.filosof.com.ua>
<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dovi.html>
<http://www.alleng.ru/d/phil/phil013.htm>
<http://www.psylib.ukrweb.net/books/rassb01/index.htm>.

Розробник:

Олена РЯБІНА

Олена РЯБІНА
(Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)